

Pri družini M. in Mrs. John Mihavec na Ivan Ave. so se oglašile vile rojenice in pustile krepkega sinkota zdrvoja. Mama in dete sta zdrava. Mrs. Olga Mihavec je hčerka Mr. in Mrs. Louis Arh iz 387 E. 161. St. N. Y.

"AMERIŠKA DOMOVINA"AMERICAN HOME
SLOVENIAN DAILY NEWSPAPER
JAMES DEBEVEC, Editor6117 St. Clair Ave. Cleveland, Ohio.
Published daily except Sundays and Holidays**NAROČNINA:**

Za Ameriko in Kanado na leto \$6.50. Za Cleveland po pošti, celo leto \$7.50.
Za Ameriko in Kanado, pol leta \$3.50. Za Cleveland po pošti, pol leta \$4.00.
Za Ameriko in Kanado, četrt leta \$2.00. Za Cleveland po pošti, četrt leta \$2.25.
Za Cleveland in Euclid, po raznašalcih: celo leto \$6.50, pol leta \$3.50, četrt leta \$2.00.
Posamezna številka 3c

SUBSCRIPTION RATES:

United States and Canada \$6.50 per year. Cleveland by mail \$7.50 per year.
U. S. and Canada \$3.50 for 6 months. Cleveland by mail \$4.00 for 6 months.
U. S. and Canada \$2.00 for 3 months. Cleveland by mail \$2.25 for 3 months.
Cleveland and Euclid by carrier \$6.50 per year, \$3.50 for 6 months, \$2.00 for 3 months.
Single copies 3c

Entered as second-class matter January 5th, 1909, at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of March 3d, 1879.

83 No. 90 Fri., April 17, 1942

Londonski pakt in rapalska pogodba

Pomembno vprašanje za Slovence in Hrvate je danes bolj, kakor kdaj prej, kdaj se je odločila usoda Slovencev in Hrvatov, ki so leta 1918. prišli v meje Italije. Je to vprašanje tako bistveno važno ravno sedaj, ker je ravno ono nekako strašilo, katerega se vsi bojimo, nekateri celo tako, da se ga boje v javnosti načeti. In vendar je bistveno in življenjske važnosti za bodočo Jugoslavijo, da se že sedaj postavijo cilji in zahteve, od katerih ne smemo nikdar odstopiti, niti popustiti. Kadar govorimo o manjšinskem boju, o zaščiti manjšin ter sploh o kakem delovanju za bodočnost Jugoslavije, moramo spoznati ves svoj problem v celotnem evropskem okvirju. Za končno odločitev v našem narodno-političnem vprašanju ni in ne more biti brez pomena, kako bo isto pojmovala Evropa in ostali svet, posebno pa naša Amerika in velika Rusija.

Tu je izvor udarca, ki nas je tako težko zadel. Celo naši, oni, ki so imeli trdno in odločno se zavzemati za naše pravice, so bili nepredvidni, nepripravljeni, popustljivi, nepoučeni, nezainteresirani, preozkogrudni, kratkovidni, preveč prežeti sebične ljubezni, ki je mejila na samopašnost in oholost, za samo en del našega troimenega naroda. Isto se lahko zgodi zopet sedaj, da, isto se je že pričelo ponavljati. Odgovorni faktorji nam niso hlaqlonjeni. Zdi se, da je naše primorsko vprašanje njim le vprašanje sekundarnega pomena, da celo, da se ga ne marajo lotiti ali se bojijo ga načeti. V zadnjem članku smo videli, da se na "svečane" obljube ne moremo zanašati. Prebridka je bila naša izkušnja. Pribito dejstvo pa je, da se mora v bodočnosti docela opustiti sklepanje miru na podlagi militarističnih meja, ter da se mora zagotoviti svetu mir, ki bo trajen na podlagi demokratičnih načel mirnega sožitja in sodelovanja narodov, pa naj bodo veliki ali mali. Dopolniti se ne sme, da bi velike sile diktirale mir malim. Mir, obljube in obveze morajo biti spontane, iz dobre in resnično poštene volje. Ako pa do tega ne pride in ako ne bo pravice za male narode — tedaj tudi miru ne bo.

Zadnja mirovna konferenca je našla nas Slovence, posebno Slovence in Hrvate, docela nepripravljene, skoraj bi trdili, da nas je novonastopili položaj omamil, kakor te po dolgi žeji omami prvi kozarec pijače. Versailska mirovna konferenca pa se je vršila v resnici po načinu starinskih konferenc z vsem pompom nekdanjih dvorov, kjer je intriga in kurtizanstvo igralo večjo vlogo kakor pa mnenja veščakov, stvarni položaj vojnih sil ali celo bolj kakor samo mirovne delegacije. Elementi tega in takega vzdušja so v marsikaterem trenutku odločali tudi za naše mirovno in razmejitveno vprašanje.

Zakulisno delovanje teh elementov nam posebno lepo popisuje mlad angleški diplomat, ki je bil član mirovne konference, Harold Nicolson, v svoji knjigi "Peacemaking," ki je izšla leta 1919. Nicolson je bil veščak za mnoge prizadete pokrajine in predvsem tudi za naše. Poglavitna trditev, ki jo vzdržuje v svoji precej obširni spominski knjigi, je ta, da na konferenci v Parizu niso odločili strokovnjaki, niti ne Wilson ali njegov nauk o samoodločbi narodov. Po njegovi sodbi je o vsem skupaj odločalo razpoloženje, ki je bilo kaj nestalno in odvisno od napak vodilnih predstavnikov in javnega mnenja ter od napak prejšnjega teoretičnega pojmovanja nalog mirovne konference. V svoji knjigi Nicolson ne dolži imperijalizma, ki je bil pač pravi vzrok, da se mir ni mogel skleniti na pravi podlagi. Iz Nicolsonove knjige pa hočemo posneti samo mesta, ki se nanašajo na naše vprašanje in nam nudijo sliko tistega javnega mnenja, ki je o nas odločalo in ki ga nismo že tedaj — in kar zamujamo še in zopet danes, da bi ga bistveno bolj poučili o svojih narodnostnih mejah in zahtevah in pravicah.

Važno je za nas vedeti, da že v uvodni kritiki mirovni pogodbi Nicolson odkrito priznava krivico, ki se je Jugoslovansko dogodila. Tako pravi: "Meje Italije se niso odmerjale po narodnostnih mejah." Razdor med antantnimi državami se je zasejal s tajnimi pogodbami:

"Med vojno z našimi zavezniki ali onimi, ki naj bi to postali, sklenjene tajne pogodbe so spadale, kakor rečeno, med glavne ovire, ki so omejevale mirovni konferenci svobodno delovanje. Najnadležnejša izmed vseh pa je bila tista pogodba, s katero smo v aprilu leta 1915. zvalili Italijo, da je pustila trozvezo na cedilu in se priključila interesu zapadnih sil."

Ta najnadležnejša pogodba je seveda prosluli Londonski pakt, v katerem je Anglija darovala Italiji vse povprek, kar je ta poslednja zahtevala, seveda tudi naše pokrajine in skoro več ko polovico Dalmacije.

Glavna vsebina londonske pogodbe je približno sledeča: Italiji se da:

1. Trentin in ves Južni Tirol do Brennerskega prelaza, s čemer bi prišlo okoli 250 tisoč čistih Avstrijcev pod Italijo;
2. Nadalnja ozemlja in otoke, Trst, Gorico, Gradiško, Lošinj, Istro, Krk ter dele Koroške in Kranjske, kar bi pomenilo okoli pol milijona Jugoslovancev pod italijansko oblastjo;
3. Severno Dalmacijo in večino dalmatinskih otokov, kar bi zopet spravilo okoli tri četrt milijona Jugoslovancev v meje Italije;

4. Popolno oblast nad albanskim mestom in oporiščem Valono ter pokroviteljstvo nad bodočo državo Albanijo, čije severne in južne dele naj bi anektirali Srbija in Grška;

5. popolno oblast nad otokom Rhodom in ostalimi enajstimi otoki Dodekaneza, ki so obljubeni izključno po Grkih, a katere otoke je Italija začasno zasedla v tripolitski vojni;

6. v slučaju, da bi razdelili Turčijo, ki je bila na strani Nemčije in Avstrije, so obljubili Italiji pravičen delež v ozemlju Adalije.

7. v primeru povečanja britske in francoske kolonijalne posesti v Afriki na škodo Nemčije, je Italiji obljubljena kompenzacija. "V celoti tedaj pogodba, ki nikakor ni bila v skladu z načeli samoodločbe narodov ali teorije Wilsonovih štirinajstih točk."

Na svoji strani se je Italija obvezala samo, da prepusti pristanišče Reko Jugoslovanom ter da napove vojno svojim zaveznikom. A glej, Nicolson ugotavlja v svoji knjigi, za obe ti obvezi se je Italija hotela izmuzniti.

Maja 1915 je potem Italija svojima prijateljskima, Avstriji in Nemčiji, napovedala vojno, ni pa mogla teh dveh zmoci na bojnem polju. Vse nje ofenzive ob Soči so se razbile, a konečno je doživela največjo sramoto: kobarški prelom in poraz.

"Kobarid" je Italijanom odprl oči, da bo treba nekaj storiti, kar bo jugoslovanske nasprotnike londonskega pakta nekoliko sprijaznilo z njimi. Ministrski predsednik Orlando je "narihtal" nekaj italijanskih poslancev, da so stvorili spravi odbor. Po prizadevanju škota Dr. Setona Watsona in Dr. Wickhama Steeda sta bila konečno spravljeni v stiko italijanski poslanec Torre in vodja jugoslovanskega komiteja, Dr. Trumbić. Med tema dvema pooblaščenima, a ne uradnima, zastopnikoma je bil sklenjen takozvani "londonski pakt," v smislu katerega naj bi se rešila vsa italijansko-jugoslovanska sporna vprašanja glede narodnostnega načela. Ta pakt je bil sklenjen 10. aprila 1918.

Newburške novice

Dobro se je še spominjam. Redno je prihajala k nauku, ko sem pred leti hodil učiti doli v Randall. Chesnikova Lojzika je bila vedno tiha, včasih, ko sem jo kaj iz katekizma vprašal, je bila kar popolnoma tiha. Pa ne mislim reči, da ni bila pridna pri učenju.

Kako čas hiti! Zelo sem se torej začudil, ko pride Lojzika pred nekaj tedni v župnišče, visoka, dorasla in znjo njen izvoljenec Joseph Majerčič, Slovák. Prosila sta, da bi naznanil vsemu svetu, da se misli ta poročiti. Lojzika je hčerka Frank Česnika in Alojzije, rojene Marla iz Randall, O. Zadnjo soboto so jo pripeljali čez Česnik pred oltar, kjer je postala soproga dobrega krščanskega moža Josepha Majerčiča. Če bo Lojzika vedno tako tiha, se ne bosta nikdar kregala.

Drugi par, ki je bil poročen zadnjo soboto sta bila pa Anthony Swegel in Clara Jernejčič. Zenin je prišel iz Pennsylvanije in je sorodnik Rudolph Perčunove družine iz 80. ceste, dočim je nevesta iz dobro poznane družine Frank in Mary Jernejčič iz 4021 E. 146th St. Oče neveste je bil že večkrat na cerkvenem odboru in vedno pripravljen prijeti za delo, kjer koli je potreba. Jernejčičeva družina je bila enkrat pristna slovenska družina z številnimi otroci. Danes jo manjka že polovico. Drug za drugim odhajajo svoje domove, eden pa je pri vojakihi. Kadar pridejo zopet skupaj, takrat bo veselo.

Tretja poroka zadnjo soboto je bila pa Yancher-Blenkush zveza. Zenin je sin dobro poznane Jakob Jančarjeve družine sedaj iz 10302 Prince Ave., poprej pa iz 81. ceste tukaj. Nevesta, Miss Genevieve Blenkush pa je hčerka Joseph Blenkush in Marije, rojene Oman od sv. Štefana v Minnesoti. Mladi par je poročil Rev. Matthias Blenkush iz Denver, Colo., dočim je slovesno mašo opravil stric neveste, Father Oman. Poročne slavnosti so se udeležili tudi nevestin brat Valentin Blenkush iz Chicaga, Dr. M. F. Oman iz Clevelanda, nevestini sestrji Mrs. Mary Murphy iz St. Pavla, Minn., in Mrs. Shuster iz Garfield Heights, O., kakor tudi Mrs. Tičer iz Milwaukee, Wis. in še nekaj drugih izven mesta.

Zadnja, da, bila je še četrta poroka zadnjo soboto, in pri tej je postala Mary Barle, hčerka Frank Barle in Jennie, rojene Gregorič, Mrs. Arthur Gedeon. Zenin je iz West Side, iz fare sv. Bonifacija, dočim je nevesta dobro poznana med mladimi tukaj, ker je spadala v deklinski organizacijo Sodality. Tudi pri Barleovih se družina kreči in je to četrti otrok, ki gre od hiše. Pa je bilo menda vedno tako. Ko so otroci mali, si starši želijo, da bi kaj kmalu dorasli, ko pa dorasčajo in odhajajo od hiše, jim je zopet težko. Najbolje je bilo, ko smo bili še vsi skupaj, pravijo. Pa je vsepovsod tako. Skozi okno gledam, kako Robin veselo poje in skače doli na trato in pobira travo in drugo in si gradi gnezdo. Čez dva meseca bosta že imela družinico in čez nekaj tednov bodo mladiči nekega lepega dne srčali iz gnezda in nevljavljivo. Tako gre na svetu. Stalno srečo in zadovoljnost bomo našli šele tam gori v nebesih.

Vsem mladim parom želimo prav srečno in dolgo življenje. Ne pozabite Boga in Bog vas ne bo pozabil.

Ako hočeš dobiti nekoliko pojma o vsemogčnosti Boga, potem pomisli: kako velik je svet. Ko ladja plava čez morje, se nam zdi, da ni nikoli konca, da je morje, ki je samo en del sveta, skoraj brezkončno. In vendar bi spravil 13,000 takih svetov kot je naš v sonce in sonce je nasproti nekaterim drugim nebeskim svetovom, kakor zrno peska nasproti največji gori na svetu. In takih svetov je na milijone in milijone. In vsi ti svetovi so bili od Boga ustvarjeni iz nič. To naj pomisli človek, kadar ga skušnjava mika k prevzetnosti.

Naraščaj za faro prihaja te dni od: Walter Penner-jeve družine, kjer so krstili Anno Charlott. Pri Matt Rogel so dobili hčerko Charlott Mary. Pri Frank Urbančičevih se veselijo prestolonaslednika Franka Josepha in tako gre svet naprej. Naše čestitke vsem skupaj.

Pri izbiranju imen za otroke, kakor smo povedali že poprej, se vzame edino le krščanska imena. Imena kot Shirley, Lillian in tako dalje, niso krščanska in zato se jih ne sprejema. Otroci morajo biti krščeni na krščanska imena, če potem hoče otroke zmerjati s kakimi drugimi imeni, to je vaša zadeva.

Ladies and Gentlemen: kar predstavljeno pomeni: dame in, in, in (Kernov slovar pravi, da je "gentleman" olikan mož), torej olikani možje! To se pa tudi ne sliši prav dobro. Ali se? Enihau: slavna gospoda! v petek, to je danes zvečer, se kažejo zelo zanimive slike v cerkveni dvorani pod pokroviteljstvom P.-T. A. Pridite vsi in pogledajte čudo. Show bo tak, da ga boste vsi veselili. Zlasti, ker je ta predstava v korist graduantom in šole sploh, zato smemo pričakovati take udeležbe, da jih bo vse in povsod polno. Pridite nocoj v cerkveno dvorano.

Zopet nas je zapustil eden naših dobrih fantov in odšel k vojakom. To pot je šel od nas Stanley Skufca, sin Anton Skufcove družine iz E. 78th St. Stan je bil fest in priden fant, zato vemo, da bo lahko izhajal tudi pri vojakihi. Želimo mu zdravja in srečnega povratka.

Z žalostjo čujemo, da so Cotmanova mati iz Whittier Ave. padli in se precej poškodovali. Mati so prav te dni prekorčili 82 leto, dasi ne izgledajo še veliko ne toliko stari. Želimo jim prav hitrega okrevanja in povratek iste čistosti, za katero so bili vedno poznani.

Društvo Bled bo obhajalo prihodnjo nedeljo svojo 25-letnico. Dopoldne ob 10 je maša za žive in mrtve člane društva, popoldne o pol treh se vrši blagoslovjenje nove zastave, zvečer pa je banket v dvorani Slovenskega narodnega doma. To se pravi, da bo ta velika puta pela v nedeljo za društvo Bled SDZ. Društvo naše čestitke!

Pripoveduje se o agentu, ki je tako dobro znal govoriti, da je farmarju, ki je imel samo eno kravo, prodal dva stroja za molzti in vzel edino kravo kot prvo vplačilo na stroje. Ali ni resnica, da kupimo reči, katerih ne potrebujemo, samo zato, ker nas je kdo pregovoril? Ali ni tudi res, da veliko ljudi pustijo svoje nekajkrat trdno prepričanje in krščansko vero, samo zato, ker jih pregovorijo gladek jezik? Sv. Pavel pa je rekel: "Če bi angel iz nebes prišel in kaj drugače učil, kot smo vas mi, ne vrjemite mu."

"Zakaj si ženi odsvetoval igrati na klavir in si ji priporočil klarinet?"

"O, to zato, ker pri klarinetu ne more biti zraven."

Viš ga. Ali ni to prava neotesana grča! Kdo ne ve, da imajo ženske lepe glasove. Ti pa tako zabrusiš. Da ga to ni strah pred maščevanjem, ki ga lahko doleti. Prav lahko se pripeti, da sploh nobena ženska ne bo hotela več klarineta.

"Fantje se zbirajo, s kranjske dežele, dekleta pa jokajo, kaj b'do začele." Tudi tukaj se nekako tako godi. Prav kmalu bodo odhajali k vojakom sledeči: Fred Kužnik, Silvester Urbančič, Egidij Črne, Anton Kuhelj, Joseph Štepic, Charles Tekavčič, Jerry Kmet, Frank Krall, Charles Yančar, Joseph Urbančič, Frank Unučič, Anthony Kastelic, Bob Modic, Joseph Arko, John Suštarsič, Blase Lipoglavšek, Mike Debelak in Joseph Trlep.

Vsem želimo hitrega napredka, kjerkoli bodo in srečne povrnitve.

Koncert za Jugoslovane

V petek, 17. aprila, (nocoj) bo prirejen v Slovenskem narodnem domu koncert po godbi iz "Case School of Applied Science" z sodelovanjem pevskega zbora istega imena. Vsa prireditve pa je pod pokroviteljstvom Jugoslovanskega univerzitetnega kluba.

Mnogo naše tu rojene doraščene mladine je včlanjene v tem klubu, ki prirejaja predavanja, plesne ter veže naš življenjskega zborista istega imena. V zadnjih letih si je članstvo tega kluba pridobilo že lepih uspehov z stikami kulturnih krogov v Clevelandu. Namen tega kluba je medsebojna pomoč članom, ki študirajo. To je tisti namen, ki venča plemeniti cilj tega kluba.

Že omenjena prireditve bo imela isti namen "Scholarship" za kakega nadarjenega Jugoslovana. Spominjam se, da smo imeli že pred leti take stvar v mislih pri društvih in jednotah, a malo premalo smo storili zanje. Sedaj pa imamo pred nami skupino, ki se je sama postavila na noge in ali ji ne bomo priskočili na pomoč? To je skupina ali tisti cvet naše mladine, ki si je sama utrdila pot v višje sfere ameriške javnosti in bo danes ali jutri naš up in zadoščenje.

Priznanja smo dolžni marsikateremu posamezniku in skupinam, ki so pomagale v podvigu našega naroda na tem polju. Pri tem pa ima gotovo zasluge tudi ta naš tako zvan "Yugoslav University Club." Slovenci in Jugoslovani, napolnimo tedaj dvorano, da slišimo krasni in nenavadni koncert ter pokažimo svoje priznanje plemenitemu delu te naše skupine.

M. I. Lah.

"Desetnik in sirotica"

Kakor vam je gotovo že vsem znano, priredi v nedeljo, 19. aprila ob treh popoldne naš Mladinski pevski zbor v Slovenskem delavskem domu svoj spomladanski koncert.

Na programu imajo krasno spevoigro "Desetnik in sirotica," katero pa bo gotovo kaj opisal njih režiser g. John Steblaj, ki se mnogo trudi s to našo mladino, da se čim boljše izvežba za nastop. Šaj vemo, da je treba veliko truda predno so odrasli zmogli nastopiti na odru in toliko več pa je truda in potrpljenja z mladino.

Vsa igra je prepletena s celoročno lepimi slovenskimi pesmi. Tu pa se bo pokazal naš mladinski zbor, ki je pod spretnim vodstvom pevovodje g. Louisa Šemeta. Pevci bodo nastopili v zboru, dvospevih in solo.

Ljubitelji slovenske pesmi ste prav prijazno vabljeni, da se udeležite tega koncerta, kajti obeta se nam zelo mičen program in če ste prijatelji slovenske pesmi in slovenske mladine, vas v imenu te mladine vabim, da se udeležite v čim večjem številu. Lepe udeležbe bo veselilo vodstvo zbora in toliko bolj pa bodo veselili mladi pevci sami, ki imajo v petju in igranju veliko zabave in veselja. Po koncertu pa bo prosta zabava in ples. Kuharice in natakariji pa bodo poskrbeli za vse drugo, kar je potrebno za dobro razpoloženje.

Za Mladinski pevski zbor Slovenskega delavskega doma na Waterloo Rd., John Terlep, preds.

Buffa de Mappi je čudovita gora v Mehiki. Njen vrh ima take oblike, da je podoben profilu Martina Pereza, ki se je bil prvi povzpel na imenovano goro. Perezu se je sanjalo, da je odkril goro, katere vrh je podoben njegovi glavi in da bo v njej odkril tudi veliko bogastvo. Njegove sanje so se na celi črti uresničile. Iz gore Mappi so izkopali že za več milijonov srebrne rude.

Pa to ni nikogar motilo, pevec, niti politikarjev. Sani, ki so gledali prizor od leč, so imeli vtis, da tam v leg si pa dva naša draga grozita s pestmi. Ko je potem nekdo vprašal enega izmed politikarjev, da sta si grozila s pestmi, se začudil: "Kaj grozila? Ni nisva grozila! Takrat šele smo se prav sporazumeli v svojih principih."

Če verjamete al' pa ne

Nedavno se je vršil v naši metropoli banket, na katerega je bilo povabljenih večina samo "izvoljeno" ljudstvo: ministri in podobni. Banket je potekal kot potekajo banketi: najprej zvenek pribora s sodelovanjem omamljivih sapic in kuhinje, premikanje stolov in razgovori najbližjih sosedov v vojski in davkih, potem pozdrav predsednika pripravljene odbora, "ki pozdravi navzoče in se jim zhvali za lepo udeležbo, nakar izroči nadaljnje vodstvo programa v nevesne roke stoloravnatelja," ki je navadno nepravda oseba o pravem času.

Stoloravnatelj zmenca namen banketa (navdušeno pleskanje), nakar začne klicati govornike. Kot navadno na banketih so tudi tukaj govorili v čimoma tisti, ki niso hoteli in ki so se gnjavili v svoji razjarjeni notranjosti, ko so vstajali in potem kislega obraza gledali par suhih fraz med mli naroda, ki je besedam navdušeno ploskal. Kot je navada pri banketih, tudi tukaj niso govorili tisti, ki bi radi in ki so doma nagulili na pamet krasnega in navdušenega govora.

Toda nepisana postava govornika, da pokliče stoloravnatelj, mo tiste, ki jih on hoče, naj smo v deželi demokracije, kjer je v ustavi zapisana svoboda govora in tiska. Ne vem, ampak morda je pa le v ustavi pripomba, da svoboda govora ne velja za bankete.

Ampak ko je stoloravnatelj izstrelil zadnjo salvo fraz v miže in konstatiral, da nam ostal ta večer v neizbrisnem spominu, je banket oficijalno zaključil. Tedaj šele so prišli do besede tisti, ki so smeli iz kom banketa samo ploskati in natihom kleti takozvane govornike, ki so govorili na dolgo in široko in nič povedali. Ti so potem zbrali v gručo in skupine po dvorani. Kdor je le imel na piki koga, ga je prijel za kav in ga vlekel v bližnji kot, kjer ga je obdeloval z dokazili in protidokazi.

Najbolj zanimiv prizor na tem banketu je bil igralec, katerem sta nastopili dve osebi, dva velika politikarja. Kaj časa jima je še šlo pred dobro, dokler ni nemila in gajiva usoda postavila prav na strani teh dveh politikarjev pevskega zbora, ki ni mogel biti drugje prostora za svoj nastop. Fantje so peli, da je tresla dvorana. Pa ko so peli eno, bi še šlo, ampak prvo je sledila druga in naprej.

Ta dva naša politikarja sta bila potisnjena v kot in nista mogla ganiti, se nista mogla oplasti niti motiti od dušenih pevcev, ampak sta se demizirala naprej. Samo s glasove po intonaciji pesmi, ki sta kričala politikarja.

Pa je deset ali dvajset pevec večja glasovna sila od dveh politikarjev, če se hotela razumeti, poslušati in sodelovanja svojih rok, sta lahko z gesto rok povedala to, kar je zaglušila mila naša pesem.

Pa to ni nikogar motilo, pevec, niti politikarjev. Sani, ki so gledali prizor od leč, so imeli vtis, da tam v leg si pa dva naša draga grozita s pestmi. Ko je potem nekdo vprašal enega izmed politikarjev, da sta si grozila s pestmi, se začudil: "Kaj grozila? Ni nisva grozila! Takrat šele smo se prav sporazumeli v svojih principih."

RDEČA KOKARDA

ROMAN IZ VELIKE REVOLUCIJE

STANLEY WEYMAN

"Stoj, tepec!" sem srdito zavpil ter zadržal konja in se okrenil na sedlu. "Kobili se je spet zlomila podkev, ti pa jaseš dalje, kakor da se ni nič zgodilo. Stopi s konja in poglej. Ali meniš..."

"Oprostite, gospod," je zajecljal Gilles, ki je bil zadremal na sedlu.

Spustil se je na tla. Kobila, ki jo je jahal, je imela lastnost, da je pri vsaki priliki zlomila podkev na zadnji nogi ter začela šepati. Buton jo je bil že koval na vse načine, toda zaman.

V tem, ko je sluga privzdigoval nogo svoje živali, sem tudi jaz skočil na tla. Uho me ni prevarilo: podkev je bila strta. Gilles je izkušal sneti kos železa, ki je še visel na kopitu, toda žival je bila uporna in moral je odnehati.

"Taka ne more v Saux," sem kriknil srdito.

Služabnika sta nekaj časa molče ogledovala žival. Nato se je oglašil Gilles.

"Saintalajska kovačnica je komaj sto petdeset sežnjev od tod, če krenemo nizdol po drevoredu," je dejal. "Lahko bi zbudili Petit-Jeana, da bi prišel semkaj s svojimi kleščami. Toda..."

"Toda kaj?" sem rekel osorno.

"Sporekel sem se z njim na cahorskem semnju," je klavčno odvrnil Gilles, "in bojim se, da zaradi nas ne bo hotel priti."

"Prav, prav," sem se ujezil. "Sam pojdem k njemu. Ti počakaj tu in pazi na kobilo."

Andre mi je že držal stremeno, da bi zlezel na konja. V svoji jezi sem osorno zavrnil njegovo pomoč in sem se od-

pravil peš. Prišel sem do bližnjice, ki vodi v Saint-Alais, in zavil po njej; veselo žvenketanje uzd in mrmrajoči razgovor služabnikov sta zamrla za mojimi hrbtom.

Topoli so rasli ob cesti na obeh visokih bregovih, ki sta jo spremljala; tema je bilo kakor v rogu in skoraj tipati sem moral, da sem lezel naprej. Preklinjal sem Saint-Alajške zaradi njihovih slabih cest in mesec zaradi tega, ker je bil tako zgodaj zašel. Neprestano šumenje topolov me je vznemirjalo in dražilo. Spotaknil sem se in zarentačil nad Gillesom; nato sem se ustavil in prisluhnul. Čeprav sem bil v spet začel žvenketanje uzd, kakor da so jo konji ubrali za menoj.

Na prvi mah me je to razkačilo, zakaj menil sem, da sta služabnika prekršila moje povelje. Toda kmalu sem spoznal, da se sliši žvenket od spredaj in da je jačji in nekam pomembnejši od rožljanja povodcev in uzd. Dokaj presenečen sem taval dalje. Naposled sem opazil nejasno, rdečkasto luč, ki se je v temi svetila izza topolov; zazdelo se mi je, da v kovačnici še delajo. To mi je bilo kaj dobro došlo.

Ko pa sem stopil izza ovinka in zagledal kovačnico pred seboj, sem osupel obstal. V kovačnici in okoli nje je bilo vse živo. Dve kladivi sta peli; videl sem ju, kako sta se dvigali in padali, ter slišal jeke njihovih udarcev. Rdečisoj vignja je oblival cesto, ozarjal drevesa na oni strani in črtal njih sence ogromno povečane na nebo.

Ta prizor me je navdal z brezmejnimi začudenjem, zakaj bilo je tik pred polnočjo. Na srečo sem zagledal nekaj drugega, kar me je še bolj iznenadilo in zadržalo moje korake. Med kovačnico in sečjo, za katero sem stal, se je preganjala truma golorokih in razmršenih ljudi s počrnelimi, zagorelimi obrazi. Polovica jih je bila že oborožena s sulicami in vilami; dajal jim jih je nekdo, ki je obenem razdeljeval može na krdele, govoreč jim, kakor bi jih nečesa učil. Vzlic odmerjenemu kovanju kladiv se je razodevala v tem početju nekakšna divja naglica.

Izprva sem stal kakor okamenel. Nato sem se v temi nehote približal seči, da bi bolje videl. Tisti, ki je poveljeval, je nosil na ramenu veliko sekuro; v svojo ognja je bila videti vsa oblita s krvjo. Ta človek se kar ni mogel umiriti. Zdaj je hodil od skupine do skupine ter mahal z rokami, razdajal povelja in hrabil ljudi, zdaj je potegnil kakega moža iz enega krdele in ga je siloma postavil v drugo, zdaj je imel nagovor, ki ga nisem mogel razumeti, ker sem bil sto korakov od njih; časih je stopil v kovačnico in njegova široka pleča so za trenutek zaprla svetlobi pot. Bil je Petit-Jean, saintalajški kovač.

Okoristil sem se z eno teh prilik in se približal še nekoliko bolj. Niti malo nisem dvomil, da pomeni vse to kri, ogenj, zločine plamene, ki se bodo dvigali proti nebu, in kričanje groze, ki se bo razlegalo v noč. Toda hotel sem zvedeti več od tega. Skriva se za drevesa in v jarke, sem se napo-

sled priplazil tako blizu, da me je ločilo od tolpe jedva še pet ali šest sežnjev. Zamrl sem v nepremični napetosti, med tem ko se je Petit-Jean vrnili iz kovačnice z novim naročjem orožja, ki so ga še tisti mah razgrabile lakomne roke. Zdaj sem slišal vse, kar so govorili, in ob tem, kar sem slišal, me je izpreletela mrzla zona. Gargoufovo ime je šlo od ust do ust. Saintalajškemu oskrbniku so obetali vse najokrutnejše muke in najstrašnejše načine smrti; hoteli so ga kaznovati za njegove stare grehe, njegova krivična in trinoška dejanja, o katerih so nocoj menda prvič glasno govorili.

Nazadnje je dal nekdo znamenje s tem, da je kriknil: "V grad! V grad!" Čuvstva, s katerimi me je navdajal nočni prizor, so se ob tem kriku mahoma izpremenila v davečo grozo. Že sem hotel planiti naprej. Hotel sem odkrito stopiti pred te ljudi, da bi jih s prigovarjanjem, grožnjami, prošnjami ali čimerkoli odvrnil od njihovega namena. A že v naslednjem trenutku sem izprevidel, kako jalov bi bil tak poizkus. Ljudje, ki sem jih imel pred seboj, niso bili več tisti kmetje, ki sem jih od nekdaj poznal; njih kretnje in njih hripavi, besni glasovi so prič-

li, da so jih dogodki izpremenili v divje zveri. Če bi se jim bil pokazal, bi me bili ubili in izmrevarili. Umaknil sem se v najglobljo senco, obrnil se in jo ubral po cesti nazaj. Teme in kolotečin mi zdaj ni bilo več mar. Niti nisem opazil, kadar sem se spotaknil, niti se nisem zmenil, kadar sem pal. Čez dve minuti sem ves zasopel prišel k služabnikoma in jima v naglici naročil, kaj naj storita.

"Vas je zgrabila za orožje!" sem hlipal. "Zapaliti hočejo grad in gospodična Deniza je doma! Ti, Gilles, zajaši konja; dirjaj brez oddiha v Cahors in povej to gospodu markizu. Reci, naj zbere kar največ ljudi in naj prihihi na pomoč. Ti, Andre, pa hiti v Saux. Pokliči abeja Benoita... in prosí ga, naj stori, kar le more."

Namestu odgovora sta stala pred menoj z odprtimi usti in zijala v temo.

"Pa kobila, gospod?" je nato bedasto vprašal eden izmed njiju.

"Osel!" sem zavpil. "Vrag naj jo vzame! Kdo se zdaj mešni za kobilo! Ali ne razumeš, da je grad v nevarnosti?"

"A vi, gospod?"

"Gledal bom, da pridem z vrhne strani v grad. Ganita se! Na pot, prijatelja! Sto liver vsakemu izmed vaju, če rešimo"

grad!"

Rekel sem "grad," ker nisem hotel govoriti o tistem, kar mi je bilo pred vsem na umu; zakaj na to, da naj pade nedolžna deklica v roke teh zveri, me je bilo še misliti strah. A prav tam misel je bila tista, ki mi je dala moč, da sem se po odhodu svojih slug preril skozi gostoto seč, kakor da je tenka pajčevina. Z brezumno naglico sem stekel čez polja in mimo vasi ter krenil proti vrtovom, ki so se dotikali iztočnega krila gradu. Ograjeni so bili samo z živo mejo in plotom iz deska; ko sem preskočil ta plot, sem imel svedobno pot v neposredno bližino zgradbe. Ozka stranska vrata so vodila iz gradu na vrt in z vrta na hodnik, ki se je končaval v veliki grajski veži. Grajsko poslopje je imelo dve stranski krili in srednji del. Sto korakov od pročelja se je začela vaška ulica; široka, prazna pot je spajala glavni portal z vhodom, čigar mrežna vrata so bila podnevi in ponoči odprta.

Uporniki so imeli po tem takem kaj kratko pot; nikakoli jih ni ločila od poslopja; če bi prišli do tod, bi naleteli samo na nezavarovana okna in vrata — ako so bila vobče zaprta.

Ves poten in prašen sem pla-

nil v črno temo, ki je ovijala grajske zidove, in dospel do vrat. Zaletel sem se vanje z ramenom. Držala so! Upirala so se mojemu obupu, ko je bila vsaka sekunda dragocena! Luč plamenic sicer nisem videl in kričanja množice nisem čul, zakaj vogal gradu mi je bil na poti — a tem bolj živo sem si v duhu predstavljaj bližanje napadalcev: mislil sem, da morajo biti že pri velikih vratih.

Zaman sem razbijal in stresal kljuko. Nazadnje sem pozabil vso opreznost; jel sem klicati, čedalje glasneje in glasneje. Čez dolgo večnost — tako se mi je vsaj zdelo — sem začel negotove korake, ki so se bližali hodniku, in sem zagledal pod vrati trak svetlobe. Še trenutek in meketajoč glas je vprašal:

"Kdo je?"

"Vikont de Saux," sem nestrpnostno odgovoril, "vikont de Saux! Spustite me noter! Spustite me noter, pravim!"

In spet sem jel togotno razbijati po vratih.

"Ali, gospod," je odvrnil glas, ki je postajal čedalje bolj klavrn, "kaj pa je vendar takega?"

"Kaj je? Grad hočejo zažgati, budalo!" sem kriknul. "Odprite, odprite, če nečete živi zgoreti!"

Po kratkem obotavljanju strahopetec vendar odkleščal. Urno sem planil v tesni hodnik z umazanimi, razpokanimi stenami. Brez zob, od starosti bedast sluga, ki sem ga bil nekajkrat videl, kako je v predstojni menoj z železnimi svečnikom roki. Ko me je zagledal, mi je luč omahnila; debelo me je gledal in od začudenja začel Videč, da se od njega nima česa nadejati, sem ga odtrgal sam zapahnil vrata. Nato sem mu vzel svečnik iz rok.

"Brž!" sem velel, traskajoč od razburjenja. "Peljite me gospodični."

"Aa? Kaj pravite, gospod?" "Na vrh me pelji, osel, na vrh!"

Hotel je nekaj reči, toda sem ga utegnil poslušati, sem poznal pot in sem imel v rokah, sem ga pustil, kaj bil, in sem stekel po hodniku.

(Dalje prihodnje)

MAKE EVERY PAY DAY BOND DAY

V SOBOTO, 18. APRILA -- je

TRGOVINA ODPRTA V PETEK
"COURTESY DAY"
od 9 zjutraj do 9 zvečer

TRGOVINA ODPRTA V SOBOTO
"MAY DAY"
od 9 zjutraj do 6 zvečer

AT THE MAY COMPANY

To je PRAVA... to je EDINA... to je ORIGINALNA!
... razprodaja, ki je ustvarila "nakupovalni" praznik v Clevelandu

V PETEK JE 'Courtesy Day'

Vse May Day predmete lahko kupite po May Day cenah v petek, v vseh naših departmentih, zgoraj in spodaj.
Trgovske ure v petek od 9. zjutraj do 9. zvečer.

Nihče ne bo imel nižje cene kot mi

Vsled gotovih vzrokov bodo morda nekatere trgovine skušale prodajati gotove MAY DAY predmete po nižjih cenah. ZAPOMNITE — V slučaju, da bodo kateri naši oglaševani MAY DAY predmeti kje drugje oglaševani po nižji ceni, jih boste lahko kupili po še nižji ceni pri nas, neglede na NASE oglaševane cene.

VELIKANSKE ZALOGE blaga, ki se ga je kupilo, se bo postavilo na to razprodajo. Predmeti za rabo pri domu, vsakovrstna obleka, blago na jarde in razno blago različne oblike, bo danes pričakujoči publiki na razpolago po najnižjih cenah.

Oni, ki so se že kdaj udeležili MAY DAY razprodaje v preteklosti, ne potrebujejo podrobnosti. Oni vedo kaj smejo pričakovati. Novodošli v Cleveland in novoporočenci, ki se bodo prvič udeležili MAY DAY razprodaje, bodo doživeli nova presenečenja, ko bodo obiskali našo trgovino na Dan prijaznosti, v petek—in na MAY DAY, v soboto. To bo prizor, ki bo pospešil krvni tok in vzbudil zanimanje. Torej, pridružite si vsi—pridružite se veselim množicam, ki bodo toliko profitirale na MAY DAY prihrankih v petek in soboto.

VAŽNO — Za udobnost obrambnih delavcev in drugih, ki jim je nemogoče obiskati našo trgovino tekom dneva, bo vsa naša trgovina—zgoraj in spodaj—ostala odprta v PETEK ZVEČER do 9. ure. Prosimo, zapomnite si te ure: v petek, Dan prijaznosti: 9. zjutraj do 9. zvečer. V soboto, MAY DAY: 9. zjutraj do 6. zvečer.

PRVOTNO, je bil MAY DAY samo eno-dnevna razprodaja. Toda, ko so leta potekala, je MAY DAY postal tako velikanskega pomena, da je bil en dan nezadosten za ogromni MAY DAY biznis. Radi tega smo dodali DAN PRIJAZNOSTI (Courtesy Day)—v petek pred MAY DAY—kot posebno uslugo našim odjemalcem.

Ne sprejemamo poštnih, telefonskih, ali C. O. D. naročil za MAY DAY posebnosti

Listke za Eagle znamke menjamo na May Day ali katerikoli drugi dan prihodnji teden.

Posebna posługa za parkanje

Garaža za naše odjemalce—Lakeside in Ontario—je odprta ob 8. uri. Dodatni prostor za parkiranje se bo preskrbelo na severo-vzhodnem vogalu Lakeside in Ontario 9th ceste. Prosto parkanje na "dan prijaznosti" in "May Day."

POZOR---

Vsled vojnih regulacij, je nam bilo nemogoče zagotoviti dodatne buse, da bi nudili našim odjemalcem dodatno običajno poslugo z busom do in od prostora parkiranja in trgovine.

Dodatna poulična postrežba

Potom posebne aranžne z Clevelandsko poulično policijo, bodo vozile dodatne poulične kare v soboto v zadostnem številu, da se bo ustreglo vsem.

Dodatni prodajalci

Več nego 8000 delavcev bo na razpolago v vaše poslovne Veliki departmenti, široka hodišča vmes, dovolj dravnih in "eskalatorjev"—pripomorejo k udobnosti pri nakupovanju.

Vsi departmenti zgoraj in spodaj sodelujejo pri tej razprodaji

THE MAY COMPANY

Trgovske ure v petek od 9. zjutraj do 9. zvečer, trgovske ure v soboto od 9. zjutraj do 6. zvečer

katero priredi

V SND NA ST. CLAIR AVE.

društvo Clevelandski Slovenci št. 14 SDZ
V SOBOTO VEČER 18. APRILA

Pričetek plesa ob osmih. Godba John Pecon. Vstopnina 30c
Za vso najboljšo postrežbo vam jamči — ODBOR

Vabilo na PLESNO VESELICO

V BLAG SPOMIN

pete obletnice smrti preljubljene in nikdar pozabljene soproge in matere

Frances Levstek

ki je za vedno zatisnila svoje mile oči dne 17. aprila 1937

Rožice že cveto, ptički že pojo, Ti pa tam spiš, več se ne prebudiš; prosí nam Stvarnika, da nam to milost da, da v raju se snidemo in več se ne ločimo.

Žalujoči ostali:

soprog in otroci

Cleveland, O., 17. aprila, 1942.